

Впровадження інноваційних технологій в навчальному процесі у вищих навчальних закладах

У наш час в умовах економічних відносин і жорсткої конкуренції на ринку праці особливе значення мають знання, навички та досвід. Придбання нових знань і навичок, практично корисних і застосовуваних у роботі в епоху інформаційного суспільства значно розширює можливості самореалізації і сприяє кар'єрному росту. став невід'ємною частиною сучасної культури, економіки, політики, спорту, освіти, мистецтва, туризму, науки. Слід зазначити, що усне і письмове спілкування англійською мовою стало реальністю і необхідністю: ми часто стикаємося з TV-мовленням, простими інструкціями з використання англійською мовою, а також спілкуванням з іноземцями, як у житті, так і по інтернету. Так, метою навчання іноземної мови є формування комунікативної компетенції, що включає в себе як мовну, так і соціокультурну компетенцію, бо без знання соціокультурного фону не можна сформувати комунікативну компетенцію навіть в обмежених межах. Вивчення іноземної мови покликане сформувати особистість, здатну і бажає брати участь у міжкультурній комунікації. Застосування інформаційних технологій у навчальному процесі вищого навчального закладу потребує змін у методиці викладення іноземних мов у немовному вузі та є виключно корисною і плідною освітньою технологією завдяки притаманним їй якостями інтерактивності, гнучкості й інтеграції різних типів мультимедійної навчальної інформації, а також завдяки можливості враховувати індивідуальні особливості студентів в навчанні іноземних мов. [1; 22]. Майбутній фахівець повинен активно співпрацювати із зарубіжними партнерами, представниками різних культур і рівнів професійної

компетентності; мати уявлення про новітні наукові досягнення в своїй виробничій сфері, використовуючи іншомовні джерела інформації. Впровадження інноваційних технологій в навчальному процесі неможливе без відстеження якості освіти за допомогою моніторингу, мета якого – отримати інформацію про ефективність і якість навчально-виховного процесу, покращення його організації. Отже, інноваційні технології – це цілеспрямований системний набір прийомів, засобів організації навчальної діяльності, що охоплює весь процес навчання від визначення мети до одержання результатів. Система ґрунтується на внутрішніх умовах навчання. [7, с. 14]. “Під педагогічною технологією слід розуміти вивчення, розробку й системне використання принципів організації навчального процесу на основі новітніх досягнень педагогіки, психології, теорії управління та менеджменту, інформатики, соціології тощо для розробки таких засобів навчання, що підвищують ефективність навчального процесу ” [2, с. 5]. Педагогічна технологія може бути різних рівнів, до неї входять учасники процесу навчання, система теорій, ідей, засобів і методів організації навчальної діяльності, що забезпечують усі аспекти засвоєння знань і практичних умінь. Під педагогічними інноваційними технологіями розуміється якісно нова сукупність форм, методів і засобів навчання, виховання й управління, яка приносить суттєві зміни у результат педагогічного процесу. Важливою проблемою педагогічної технології є забезпечення цілісного педагогічного впливу, зорієнтованого не на окремі якості особистості, а на структуру особистості в цілому. Педагогічна технологія – це цілеспрямована система. [6, с. 23].

Цілий ряд авторів, зокрема вважають, що будь-яка педагогічна технологія повинна відповідати деяким основним методологічним вимогам (критеріям технологічності) [3, с. 164]:

- *Концептуальність.* В кожній педагогічній технології повинна бути притаманна опора на певну наукову концепцію, що містить філософське,

психологічне, дидактичне та соціально-педагогічне обґрунтування досягнення освітньої мети.

- *Системність*. Педагогічні технології мають бути притаманні всі ознаки системи: логіка процесу, взаємозв'язок всіх його частин, цілісність.
- *Можливість управління*. Передбачає можливість діагностичного цілепокладання, планування, проектування процесу навчання, поетапну діагностику, варіювання засобами та методами з метою корекції результатів.
- *Ефективність*. Сучасні педагогічні технології існують в конкурентних умовах і повинні бути ефективними за результатами й оптимальними за витратами, гарантувати досягнення певного стандарту освіти.
- *Відтворюваність*. Можливість використання (повторення, відтворення) педагогічної технології в інших ідентичних освітніх закладах іншими суб'єктами.
- *Візуалізація* (характерна для окремих технологій). Передбачає використання аудіовізуальної та електронно-обчислювальної техніки, а також конструювання та застосування різноманітних дидактичних матеріалів і оригінальних наочних посібників. [5, с. 38]:

Ставлення до навчання, наявність певних інтересів визначається ідейною спрямованістю особистості, її мотивами у навчальній діяльності. Одні студенти відрізняються високим інтересом до того, що вивчається, а інші проявляють його лише в певних ситуаціях. Зустрічаються й такі, які відрізняються байдужістю і навіть негативним ставленням до навчання. Залежно від ступеня вираженості ставлення до навчання, інтересів, нахилів можна встановити рівні сформованості якості. Високий рівень сформованості у студентів позитивного ставлення до навчання характеризується проявом наполегливості в досягненні навчальної мети на основі високих домінуючих мотивів, інтересів та нахилів. Середній рівень відзначається у тих студентів, у яких позитивне ставлення до навчання не завжди залежить від домінуючих інтересів. Низький рівень відзначається у тих осіб, які не проявляють або

майже не проявляють позитивного ставлення до навчання, не цікавляться або майже не цікавляться матеріалом, що вивчається, навчальним процесом. Наполегливість у досягненні поставленої мети, прояви свідомої дисципліни, як інші якості, що характеризують навчальні можливості студентів, також доцільно визначати за трьома рівнями. Вивчаючи студентів за допомогою названих критеріїв, можна визначити їхні навчальні можливості, шляхи подолання відставання в навчанні. [4, с. 21]. Для цього варто скласти таблиці, які дають педагогу цілісне уявлення про навчальні можливості студентів групи і допомагають об'єднувати їх (відповідно до цих можливостей) в гомогенні (типологічні) та гетерогенні (організаційні) групи.

Сучасні педагогічні технології поділяються на:

1. Технології розвивального навчання
2. Парацентрична технологія навчання
3. Особистісно-орієнтована технологія
4. Технологія проектного навчання
5. Блочно-модульна технологія. [8, с. 38]:

Впровадження нетрадиційних педагогічних технологій суттєво змінило освітньо-розвиваючий процес, що дозволяє вирішувати багато проблем розвивального, особистісно-орієнтованого навчання, диференціації, гуманізації, формування індивідуальної освітньої перспективи студентів.

Відомі на даний час і такі, що найбільш часто використовуються на практиці, педагогічні технології можна класифікувати наступним чином.

1. *Структурно-логічні технології*: поетапна організація системи навчання, що забезпечує логічну послідовність постановки і розв'язання дидактичних задач на основі відбору їх змісту, форм, методів і засобів навчання на кожному етапі з урахуванням поетапної діагностики результатів.

2. *Інтеграційні технології*: дидактичні системи, що забезпечують інтеграцію міжпредметних знань і вмінь, різноманітних видів діяльності на рівні інтегрованих курсів, навчальних тем.
3. *Ігрові технології*: дидактичні системи використання різноманітних ігор, під час виконання яких формуються уміння розв'язувати завдання на основі компромісного вибору.
4. *Індивідуальний тренінг*: розв'язання практичних ситуацій і задач, комп'ютерні програми тощо.
5. *Тренінгові технології*: система діяльності для відпрацювання певних алгоритмів розв'язання типових практичних завдань, за допомогою комп'ютера (психологічні тренінги інтелектуального розвитку, спілкування, розв'язання управлінських завдань).
6. *Інформаційно-комп'ютерні технології*: це технології, що реалізуються в дидактичних системах комп'ютерного навчання на основі діалогу «людина - машина» за допомогою різноманітних навчальних програм.
7. *Діалогові технології*: сукупність форм і методів навчання, заснованих на діалоговому мисленні у взаємодіючих дидактичних системах. Діалогові форми вважаються найбільш поширеними серед інших сучасних технологій. [9, с. 149]: Особливість сучасної освіти полягає в тому, що на практиці різні технології можуть активно і дуже результативно поєднуватися.

Щоб визначити, чи відноситься будь-яка освітня технологія до інноваційної, необхідно виокремити в ній головну ідею, спрямовану на розвиток освіти і визначити рівень її новизни. Якщо ідея покладена в основу освітньої технології є абсолютно новою для значної кількості професіоналів у даній галузі наукових знань, актуальною й перспективною, то технологія, розроблена на її основі є інноваційною освітньою технологією .

ЛІТЕРАТУРА:

1. Даниленко Л.І. Теорія і практика інноваційної діяльності в загальній середній школі // Управління освітою. 2001. - №3. – С. 18-24.
2. Кремень В.Г. Дистанційна освіта – перспективний шлях розв'язання сучасних проблем професійної освіти / В.Г. Кремень // Вісник Академії дистанційної освіти. –2003. – № 1. –С. 4–11.
3. Лобашов В.Д. Педагогические технологии. Право на эксперименты: Методические вопросы тестирования как вида контроля учебного процесса / В.Д. Лобашов, С.М. Лаврушина // Педагогические технологии. – 1999. – № 5. –С.160–170.
4. Остапенко А.А. Концентрированное обучение модели образовательной технологии / А.А. Остапенко // Школьные технологии. – 1999. – № 5. – С. 116–154.
5. Педагогічні технології / О.С. Падалка, А.М. Нісімчук, І.О. Смолюк, О. Т. Шпак. – К., 1995 – 253 с.
6. Перспективні освітні технології /За ред. Г.С. Сазоненко. – К., 2000. – 560 с.
7. Підласий І. Педагогічні інновації: Освіта ХХІ століття / І. Підласий //Рідна школа. – 1999. – № 2. – С. 3–17.
8. Прокопенко І.Ф. Педагогічні технології : навч. посіб. / І.Ф. Прокопенко, В.І. Євдокимов. – 2-е вид. – Х. : Колегіум, 2006. – 224 с.
9. Химинець В.В. Інноваційна освітня діяльність / В.В. Химинець. – Ужгород: Інформаційно-видавничий центр ЗППО, 2007. – 364 с.